

MUSİKİ TARİHİMİZDEN FIKRALAR

Merhum Kemal Emin Bara'dan naklen

BENİM, vaktiyle teşehhüt mik-tarı askerliğim vardır. Memleket müdafaası için tüfek patlattıkça bu bizim askerlik nüksedirdi. Gene böyle Birinci Umumi Harb başlangıcında maraz başladı, formayı giydim ve Çorlu'ya gönderildim. Nereye gitsem bir 'Ya hey!' alayı bulurum. Orada da Hüsnü Bey isminde bir neyzenle tesadüf ettim. O beni bulduğuna memnun, ben onu ele geçirdiğimden müteakkip, iki kişilik bir fasıl teşkil ettik, yaranı basafayı da topladık, haftanın birkaç gecesini hoş geçirmeye başladık.

Tabii davetler sıklaştı, o mini mini kasabada bunalmış olan zevk erbabı şu tesadüften müstefit olmaya uğraşıyorlardı.

Bir akşam gene rüfekadan birinin evinde toplanmıştık. Oranın ceza reisi de mecliste idi, bir şarkı ve bir ney taksiminden sonra biraz da lâf faslı başladı. O sırada, reis bey, Neyzen Hüsnü Bey'e, 'Bu kavalı eskiden beri mi çalarsınız?' diye acayip bir sual sorunca aralarında şöyle bir muhavere başladı:

— Ben kaval çalmam ney çalarım.
Reis parmağıyla masada duran neyi göstererek:

— İşte efendim bu kamış kaval değil mi?

— Efendim, kavalın başpareisi yoktur, neyde başpare kullanılır.

Ceza reisi, şimdiki işi anlamış gibi:
— Ha!... başpareli kaval?
— Yalnız başpare değil, daha başka farkları vardır. Ney, boğumları muayyen kamıştan yapılır.
— Ya!... Demek ölçülü kaval?
— Aziz Beyim, kavalın delikleri çoban aklı ile açılmıştır. Neyin delikleri bir hesapla açılır.
— Güzel, güzel... Demek bu delikleri hesaplı kaval?

Artık, zavallı Hüsnü Bey, reisin, neyine kaval demekten vazgeçmiyeceğini anladığından, 'Evet, doğru,' diyerek bahse son vermek mecburiyetinde kaldı.

Allah hepimizi, neyi kaval âhengiyle dinliyenlerden muhafaza buyursun..»

Abbasi Halifelerinden Harun Reşit, musikiyi sefahat ve işretin müsebbibi görerek bir aralık çalgı çalmayı menetmiş. Fakat, sanat bir illet olduğundan müptelâları kolay kolay vazgeçemezler. Bu iptilâ ile malûl olan bir zavallı, evinin köşesinde udu ile hasbihal ederken o devrin inzibat memurlarının kulağına giden ifadesi biçareyi sazı koltuğunda Halifenin huzuruna kadar çıkarmış. İradesine karşı hareket olunmasından son derece hiddetlenen Harun:

— «Sen», demiş, «benim bu gibi melâbeyi meneden irademi işitmedin mi?»
Adamcağız haberi olmadığını söylemişse de bu inkâr Harun'u daha ziyade kızdırmış.

— «Yalan da söylüyorsun, bütün çarşı ve pazarda münadiler dolaştı, herkes duydu (Memurlarına dönerek), vurun şu kabağı kafasına da paralayın.»

Emir, tabii hemen ifa edilince, biçare musikişinas avazı çıktığı kadar feryat ederek ağlamaya başlamış. Bu vaveylâya hayret eden Halifenin:

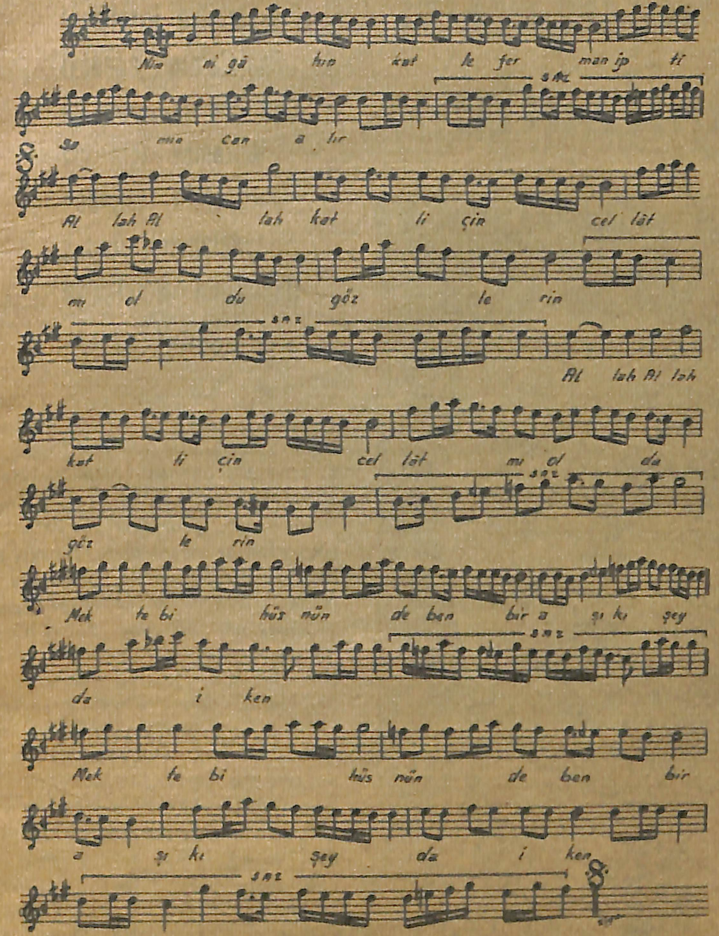
— «Bu incelik kabak başını mı paraladı ki böyle feryat ediyorsun?» sualine mağdur nağmesaz şöyle cevap vermiş:

— «Ne kafamın acıdığına, ne sazımın kırıldığına acıyorum, uduma kabak dediniz ona ağlıyorum..»

HÜZZAM ŞARKI

Usulü: Devrîhindi

Udi Abdi Bey

Nim nigâhım katle ferman iptisamın can alır
Allah, Allah katilçin cellâd mı oldu gözlerin
Mekteb-i hüsnünde ben bir aşık-ı şeyda iken
Ders-i aşkı öğretmene rehber oldu gözlerin

İstanbul Radyosunda Bu Hafta

21.9.1963

20.40-21.00

26.9.1963

12.10-12.30

26.9.1963

13.00-13.20

NESRİN SİPAHİ

- 1) Bimen Şon'un hicaz şarkısı
Ağyar ile sen geçti güzar eyle çemende
- 2) Şevki Bey'in hicaz şarkısı
Ülfet etsen yâr ile, ağyâre ne
- 3) Solâhaddin Pınar'ın hicaz şarkısı
Bir bahar akşamı rastladım size
- 4) Sadeddin Kaynak'ın hicaz şarkısı
Enginde yavaş yavaş günün minesini soldu
- 5) Bir hicaz şarkı
İndim yarin bahçesine, gülden geçilmez

HİCAZ ŞARKI

Songün semal

Bimen Şon

Ağyar ile sen geçti güzar eyle çemende
Ben ağlayayım hasretinle günc-i mihende
Ey her gülüşü âleme bir gülşen-i hande
Bir gün gelecek ağlayacağın bana sende

SADİ HOŞSES

- 1) Lem'i Atlı'nın uşşak şarkısı
Seni arzu eder bu didelerim
- 2) Fehmi Tokay'ın uşşak şarkısı
Gelmedin bir korreden mâdâ neden
- 3) Şevki Bey'in uşşak şarkısı
Esir-i zülfünüm ey yüzü mahım
- 4) Rifat Bey'in nova şarkısı
Ko sinem atışe yansın
- 5) Zekâi Dede Efendi'nin nova şarkısı
Yine bağlandı dil bir nevnihale

UŞŞAK ŞARKI

Aksak

Lem'i Atlı

Seni arzu eder bu didelerim
Görebilmek demaden iğvegerim
Yok tahammül devam-ı şirkate
Güce gündüz gamınla ah ederim

MÜLKİYE ECEVİT

- 1) Markar Ağa'nın mahur şarkısı
Yakdı gönlüm şimdi bir mehpuresi
- 2) Rahimi Bey'in mahur şarkısı
O gülün geçti güzelliğe çağı
- 3) Şerif İçli'nin mahur şarkısı
Alaman doğrusu desti emale
- 4) Bir türkü
Üç gün olmuş bu yayladan geçeli
- 5) Bir türkü
Meclisinde mail oldum ben bir kağı karayı

MAHUR ŞARKI

Ağır aksak

Markar Ağa

Yakdı gönlüm şimdi bir mehpuresi
Yok mudur bu dardın efendim çaresi
Gün bağın arar derunum yâresi
Yok mudur bu dardın çâresi